

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-155S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

РИНОК ПРАЦІ

Шифр за ОП

ФП23

Освітній рівень:

бакалаврський (перший)

Галузь знань

Соціальні і поведінкові науки

Спеціальність

Економіка

Освітня програма:

**Управління персоналом і
економіка праці**

SYLABUS

LABOR MARKET

Code in Educational Program

Educational level:

bachelor (first)

Fields of knowledge

Social and behavioural sciences

Speciality

Economics

Educational Program:

**HR management and labour
economics**

РІВНЕ - 2023

Силабус навчальної дисципліни «Ринок праці» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці». Рівне. НУВГП. 2023. 11 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/20893/>

Розробник силабусу: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол №1 від “31”серпня 2023 року

Завідувач кафедри: Міщук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.

Керівник освітньої програми: Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол №1 від “31”серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Н.Е. Ковшун, д.е.н., професор
Попередня версія силабусу 06-05-134S <https://ep3.nuwm.edu.ua/26447/>.

© Юрчик Г.М., 2023
© НУВГП, 2023

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Навчально-науковий інститут	Економіки і менеджменту
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Управління персоналом і економіка праці
Спеціальність	051 Економіка
Рік навчання, семестр	3,5 (денна форма); 3,5 (заочна форма)
Кількість кредитів	4
Лекції:	24 год. (денна форма); 6 год. (заочна форма)
Практичні заняття:	18 год. (денна форма); 6 год. (заочна форма)
Самостійна робота:	78 годин (денна форма); 108 год. (заочна форма)
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
	Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Вікіситет	https://cutt.ly/I9Wx5FF
ORCID	http://orcid.org/0000-0003-1013-6940
Як комунікувати	g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни на навчальній платформі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

У сучасній в ринковій системі важливе місце посідає ринок праці, оскільки він забезпечує економіку необхідною робочою силою, сприяє процесу працевлаштування економічно активного населення, забезпечує ринкове формування ціни праці. Належне функціонування ринку праці сприяє не тільки економічному зростанню, але й покращенню якості трудового життя. Крім цього, ринок праці впливає на вирішення таких соціальних проблем як бідність населення, рівень злочинності та поширення девіантної поведінки.

Метою вивчення дисципліни «Ринок праці» є формування у студентів теоретичних засад та набуття практичних навичок щодо механізмів функціонування та регулювання ринку праці в сучасних умовах.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Ринок праці» є:

- ⇒ формування у студентів системи знань щодо сутності, функцій, складових, кон'юнктури та сегментів ринку праці;
- ⇒ засвоєння студентами основ функціонування ринку праці, факторів та особливостей формування попиту та пропозиції праці;
- ⇒ набуття здобувачами знань щодо сутності зайнятості та безробіття населення, їх видів та законодавчого регулювання категорій зайнятого та безробітного населення;
- ⇒ формування у здобувачів системи знань та практичних навичок щодо регулювання ринку праці.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3143>

Компетентності

Загальні компетентності

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК17. Навики аналізу, планування, організації, розвитку та мотивування ефективного використання потенціалу людських ресурсів на мікро- та макрорівнях.

Програмні результати навчання

ПРН-3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові

концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН-5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-28. Здатність вирішувати управлінські завдання щодо планування, організації, розвитку та мотивуванням ефективного використання потенціалу людських ресурсів у мікро- та макроекономічних системах.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікаційні якості, навички письмового спілкування, налагоджувати контакти, вміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення, здатність до абстрактного та логічного мислення, аналізу та синтезу

Структура, зміст та бюджет часу освітнього компонента

Зазначено нижче в таблицях

Форми та методи навчання

Методи навчання: лекції у формі діалогу, проблемні лекції, дослідницький метод, навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ і задач, тестові завдання.

Технології навчання: навчальні посібники, монографії, наукові статті, мультимедійна презентація, лекція-візуалізація, друкований роздатковий матеріал.

Порядок та критерії оцінювання

Оцінювання знань здобувачів проводиться відповідно до «Системи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний та підсумковий контроль) зі змінами та доповненнями» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/21123/>).

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань.

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік) 40		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МК 1	МК 2	
4	4	5	5	6	5	5	5	6	5	10	20	20	100

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів

Усі модульні контролю проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle. Перший модульний контроль містить по 32 запитання різного рівня складності: перший рівень – 26 запитань по 0,5 бала, другий рівень – 5 запитань по 1 балу, третій рівень – 1 запитання по 2 бали. Усього – 20 балів.

Другий модульний контроль містить 39 запитань різного рівня складності: перший рівень – 30 запитань по 0,4 бала, другий рівень – 7 запитань по 0,5 бала, третій рівень – 2 запитання по 2,25 бали. Усього – 20 балів.

Модульні контролю проводяться у тестовій формі на платформі <https://exam.nuwm.edu.ua/> відповідно до графіка навчального процесу.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конференціях, конкурсах, грантових заявках - 5 балів.

Поєднання навчання та досліджень

Створюються умови для поєднання навчальної та позанавчальної діяльності шляхом залучення студентів до наукової діяльності, підготовки виступів на міжнародних науково-практичних конференціях.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. Ринок праці: навч. посіб. Рівне. 2012. НУВГП, 270 с.
2. Павлюк Т.І. Ринок праці: теорія, методологія, практика: монографія / Т.І.Павлюк –
3. Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2018. 212 с.
4. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч.-метод. посібник / Н. І. Єсінова. Харків: ХДУХТ, 2017. 189 с.

5. Гнатенко І., Рубежанська В. Національний ринок праці: ключові аспекти державного регулювання: монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс». 2019. 248 с.
6. Гльч Л. М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: монографія. К.: Алерта. 2017. 608 с.
7. Семів Л.К., Кузнєцова А.Я., Рак Н.Є., Вознюк-Богів І.М. Ринок праці: навч. посібник. К.: УБС НБУ, 2013. 231 с.
8. Ринок праці та зайнятість в Україні: реалії та перспективи: колективна монографія / За наук. ред. С. Кожем'якіної, С. Калініної. К.: ІПК ДСЗУ. 2018. 424 с.
9. Чернявська О.В. Ринок праці: навч. посібн. 2-ге вид. перероб. і доп. / О.В. Чернявська. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 522 с.
10. Навчальний посібник: Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Маркетинг персоналу та HR-брендинг»: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці» / Т.В. Павленко; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 97с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48131/1/HR-marketing_Pavlenko.pdf

Додаткова література

1. Розвиток соціально-трудової сфери України: теорія, практика, перспективи: кол. монографія / за ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, к.е.н. В.В.Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2016. 326 с
2. Іванова Л.В. Державне регулювання зайнятості: навчальний посібник / Л. В. Іванова, О. В. Сорока. Одеса: ОНЕУ, 2015. 264 с.
3. Сибірцев В.В. Інституціональні основи регулювання ринків праці : монографія / В.В. Сибірцев. Харків: Смугаста типографія, 2017. 429 с.
4. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення: монографія / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана»; [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. А. М. Колота. Київ: КНЕУ, 2017. 504 с.

Нормативно-правові акти

1. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII.
2. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI.
3. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998р № 137/98-ВР.
4. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV.
5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000р. № 1533-III.
6. Про особливості реалізації державної політики у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час воєнного стану та після його припинення або скасування: Постанова КМУ від 21.06. 2022 р. № 735.
7. Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні і надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном: Закон України від 21.09.2022 № 2623-IX.
8. Про затвердження Порядку реєстрації, перереєстрації зареєстрованих безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу: Постанова КМУ від 30.03.2023 № 446.
9. Про затвердження Порядку професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації зареєстрованих безробітних: Постанова КМУ від 24.03.2023 № 264.
10. Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності деяких категорій громадян на ринку праці: Постанова КМУ від 20.03.2013 № 207.
11. Деякі питання надання роботодавцям компенсації єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування на нові робочі місця: Постанова КМУ від 18.04.2023 № 338.

Інтернет-джерела

1. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua>.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані продовж 14 днів від дня проведення лекційного чи практичного заняття. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність здобувач зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування здобувачами навчальних занять відповідно до Порядку про вільне відвідування студентами навчальних занять в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

Студенти можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.

Практики, представники бізнесу, залучені до викладання

Спеціалісти Державної служби зайнятості, фахівці кадрових агентств та міграційних центрів.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі повинні дотримуватися принципів і правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролів, результати оцінювання такого здобувача скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/10325/>

Кодекс честі студента <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Академічна доброчесність. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти <https://cutt.ly/OLbdntR>

Якість освіти. НУВГП <https://nuwm.edu.ua/sp>

Вимоги до відвідування

Пропущенні заняття з навчальної дисципліни відпрацьовуються шляхом самостійного виконання завдань відповідно до методичних рекомендацій. Завдання розміщені на навчальній платформі Moodle. Здобувач може звернутись безпосередньо до викладача з приводу отримання індивідуальних завдань або з використанням зазначених засобів комунікації.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись здобувачами на заняттях для виконання практичних і ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними.

Оновлення

Оновлення навчальної дисципліни здійснюється щорічно за результатами опитування здобувачів, з ініціативи гаранта освітньої програми, випускників, роботодавців.

Академічна мобільність, інтернаціоналізація

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: Бібліотека НУВГП (nuwm.edu.ua)

База періодичних видань: Scimago Institutions Rankings (scimagoir.com)

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У РОЗРІЗІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

	Програмні результати навчання				Методи, технології, засоби навчання
	3	5	12	28	
Модуль 1. Складові та механізм функціонування ринку праці					
ТЕМА 1. Ринок праці в соціально-економічній системі					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Тестові завдання. Аналітичні дослідження.
1.1. Сутність, умови виникнення та значимість ринку праці					
1.2. Функції ринку праці					
ТЕМА 2. Складові та механізм функціонування ринку праці					Міні-лекція. Демонстрація. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
2.1. Складові ринку праці. Товар на ринку праці					
2.2. Попит та пропозиція на ринку праці					
2.3. Механізм взаємодії суб'єктів ринку праці					
ТЕМА 3. Сегменти та види ринку праці					Проблемна лекція. Демонстрація. Дискусія. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання. Робота в команді.
3.1. Сегментаційний підхід до вивчення ринку праці					
3.2. Внутрішній та зовнішній ринок праці					
3.3. Ринок праці обмеженої та необмеженої конкуренції					
3.4. Гнучкість та жорсткість ринку праці					
3.5. Первинний та вторинний ринок праці					
3.6. Загальний та фіксований ринок праці					
ТЕМА 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
4.1. Сутність індивідуальної пропозиції на ринку праці. Теорія вибору на ринку праці					
4.2. Ефект доходу та заміщення в індивідуальному пропонуванні праці					
4.3. Пропонування якості та інтенсивності праці					
ТЕМА 5. Сукупна пропозиція на ринку праці					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.
5.1. Сутність та крива сукупної пропозиції на ринку праці					
5.2. Джерела формування сукупної пропозиції праці					
5.3. Закон та фактори пропозиції праці. Сегментація пропозиції праці					
5.4. Напрями впливу на сукупну пропозицію праці					
ТЕМА 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.
6.1. Сутність та крива індивідуального попиту на працю					
6.2. Фактори формування попиту на працю. Ефекти доходу та заміщення.					
6.3. Сукупний попит на ринку праці. Еластичність попиту на працю					
6.4. HR-маркетинг та формування бренду роботодавця на ринку праці					
ТЕМА 7. Ціна та вартість робочої сили					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
7.1. Заробітна плата як ціна робочої сили на ринку праці					
7.2. Вартість робочої сили					
Модульний контроль 1					
Модуль 2. Механізм регулювання ринку праці					
ТЕМА 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Аналітичні

8.1. Сутність та значимість зайнятості					дослідження. Тестові завдання.
8.2. Методологічно-правові особливості визначення категорій зайнятого населення					
8.3. Форми та структура зайнятості					
ТЕМА 9. Безробіття як форма незадоволеної пропозиції праці					Проблемна лекція. Презентація. Дискусія. Аналітичні дослідження. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
9.1. Соціально-економічна сутність та наслідки безробіття					
9.2. Види та причини безробіття					
9.3. Макроекономічні аспекти безробіття					
Тема 10. Інфраструктура та аналіз ринку праці					Проблемна лекція. Моніторинг законодавства. Презентація. Дискусія. Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
10.1. Сутність, складові та функції інфраструктури ринку праці					
10.2. Статистичні показники для аналізу ринку праці					
Тема 11. Механізм державного регулювання ринку праці					Проблемна лекція. Моніторинг законодавства. Презентація. Дискусія. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Індивідуальні завдання для вирішення практичних вправ. Тестові завдання.
11.1. Механізм державного регулювання ринку праці. Адміністративно-правові інструменти регулювання ринку праці					
11.2. Організаційно-економічні інструменти регулювання ринку праці в системі ДСЗ					
11.3. Організаційно-економічні інструменти регулювання ринку праці як складові макроекономічної політики					
11.4. Соціально-психологічні інструменти регулювання ринку праці					
Модульний контроль 2					

БЮДЖЕТ ЧАСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ФОРМАМИ НАВЧАННЯ

Теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання				Балів
	Обсяг, год.				Обсяг, год.				
	Всього	В тому числі			Всього	В тому числі			
Лекції		Практичні	Самост. роб.	Лекції		Практичні	Самост. роб.		
Модуль 1. Складові та механізм функціонування ринку праці									
ТЕМА 1. Ринок праці в соціально-економічній системі	7	2	1	4	8			8	4
ТЕМА 2. Складові та механізм функціонування ринку праці	9	2	1	6	10	1	1	8	4
ТЕМА 3. Сегменти та види ринку праці	12	2	2	8	16	1	1	14	5
ТЕМА 4. Індивідуальна пропозиція на ринку праці	9	2	1	6	8			8	5
ТЕМА 5. Сукупна пропозиція на ринку праці	11	2	1	8	8			8	6
ТЕМА 6. Індивідуальний та сукупний попит на ринку праці	11	2	1	8	8			8	5
ТЕМА 7. Ціна та вартість робочої сили	11	2	1	8	8			8	5
Модульний контроль 1									20
Всього модуль 1	70	14	8	48	66	2	2	62	54
Модуль 2. Механізм регулювання ринку праці									
ТЕМА 8. Зайнятість населення як форма відповідності попиту та пропозиції праці	10	2	2	6		1	1	10	5
ТЕМА 9. Безробіття як	10	2	2	6		1	1	10	6

форма незадоволеної пропозиції праці									
Тема 10. Інфраструктура та аналіз ринку праці	10	2	2	6				10	5
Тема 11. Механізм державного регулювання ринку праці	20	4	4	12		2	2	16	10
Модульний контроль 2									20
Всього модуль 2	50	10	10	30	0	4	4	46	46
Загалом	120	24	18	78	66	6	6	108	100

Лектор *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Автор
Доцент

Галина ЮРЧИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №917 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00